

Betonilattioiden korjaaminen

Juha Komonen
Sweco Finland Oy

Betonilattiapäivä 29.5.2024
Sokos Hotel Tripla, Helsinki

Korjattavia lattiakohtia ovat useimmiten

- Halkeamat:
  - Kutistumishalkemat (plastinen vaihe / kuivumisvaihe)
  - Taivutus-/taittumishalkeamat
  - Pinnan verkkohalkeamat
- Liikuntasaumat ja/tai joustavat saumat
- Pintojen vaurioitumiset ja -epätasaisuus
- Irronneet pintabetonilaatat ja niiden kopojen korjaukset
- Leikkautunut sirotepinta (syynä mm. huokostettu betoni)
- Kohonneet reunat ja saumakohtat
- Irronneet laatoitukset ja pinnoitteet
- Pysäköintirakennusten kulumakohtien korjaus
- Tapauskohtaisesti monia muita korjaustarpeita

Periaatteet korjattaessa betonilattioita

- Vaurioiden oikeat syyt selville - asiantuntemusta selvittämistyöhön
- Syyt pois, etteivät entiset virheet toistu - jälleen tarvitaan asiantuntemusta
- Ensimmäinen löytynyt syy ei ehkä ole ainoa
- Korjauksen haluttu laatutaso
- Vaihtoehdot – laatu ja sen hintalappu

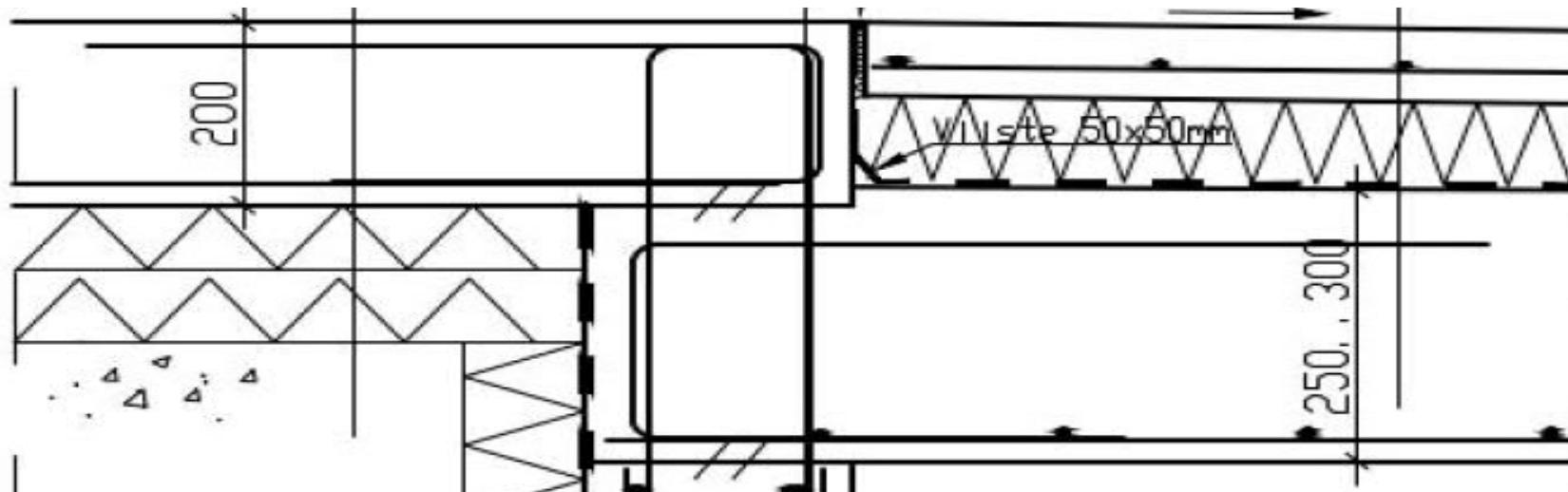

CASE

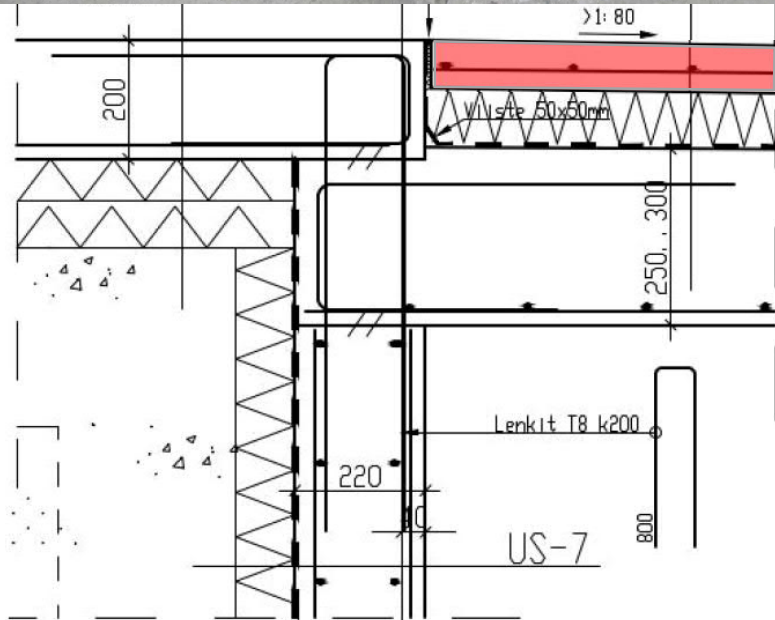
Tasoero ja epätasaisuus
pysäköintilaitos

CASE Tasoero ja epätasaisuus

CASE Tasoero ja epätasaisuus

Reunanousseen betonilaatan tietoja:

- Osoitettu kuvassa punaisella.
- Suunnitelmissa paksuus 100 mm.
- Suunnitelmissa betoni C25/30
- Suunnitelmissa keskeinen teräsverkko # 6-150.

Tutkimustietoja:

- Poranäytteiden paksuus 115-120 mm.
- Terästen peitepaksuus 92-97 mm.
- Betonin C25/30 puristuslujuustulosten keskiarvo 51,5 MPa (150 mm kuutio).
- Vetolujuus 1,4 MPa.

Mahdollisia reunanousun syitä:

- Rakennetyyppien liitoskohta, paksu maanvarainen laatta lujasti kiinnitetty.
- Teräbetonilaatan kuivuminen, betonimassan osuus?, valutyön ja/tai jälkihoidon osuus?

CASE

Kovabetonikorjaus pysäköintilaitos

Pysäköintilaitoksen lattiapinnan laatu vaihteli alueittain.
Lattia korjattiin osakorjauksilla.

CASE Pysäköintilaitos kovabetonikorjaus

CASE Pysäköintilaitos kovabetonikorjaus

Lattian korjaustapa:

BETONILATTIAN ONGELMA-ALUEET PINNOITETTIIN
KOVABETONIPINNOITTEELLA

- vanhan lattian timanttiuritus + piikkaus + sinkopuhallus
- vanhan betonilaatan kostutus vedellä useaan kertaan
- kovabetonimateriaali, 10-15 mm valun paksuus
- massan teko ja vaakasiirrot
- pinnan liippaus koneellisesti
- jälkihoito kastelu ja muovi

CASE Pysäköintilaitos kovabetonikorjaus

Liikenteenohjaus

Korjausalustan
valmistelut:

- Timanttisahaus /
timanttiuritus
- Piikkaus
- Sinkopuhallus
useaan kertaan

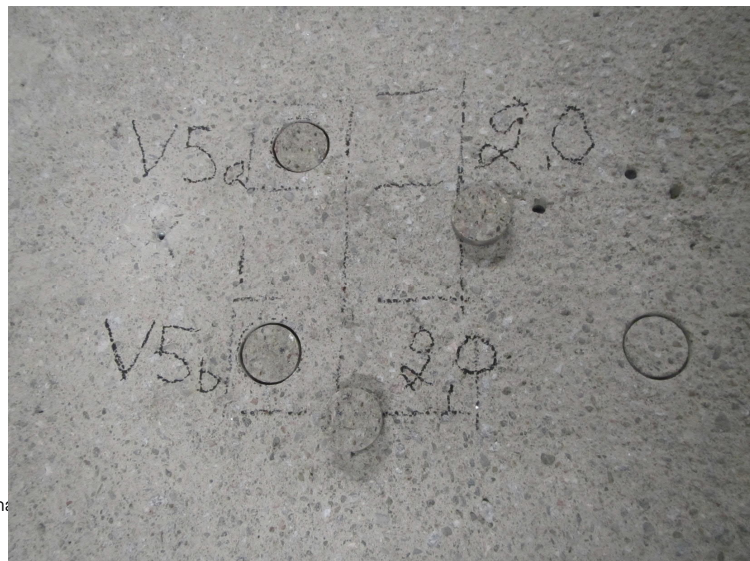

CASE Pysäköintilaitos kovabetonikorjaus

Korjausalustan
laadunvarmistus:

- Pinnan
vetolujuus
vähintään
2,0 MPa

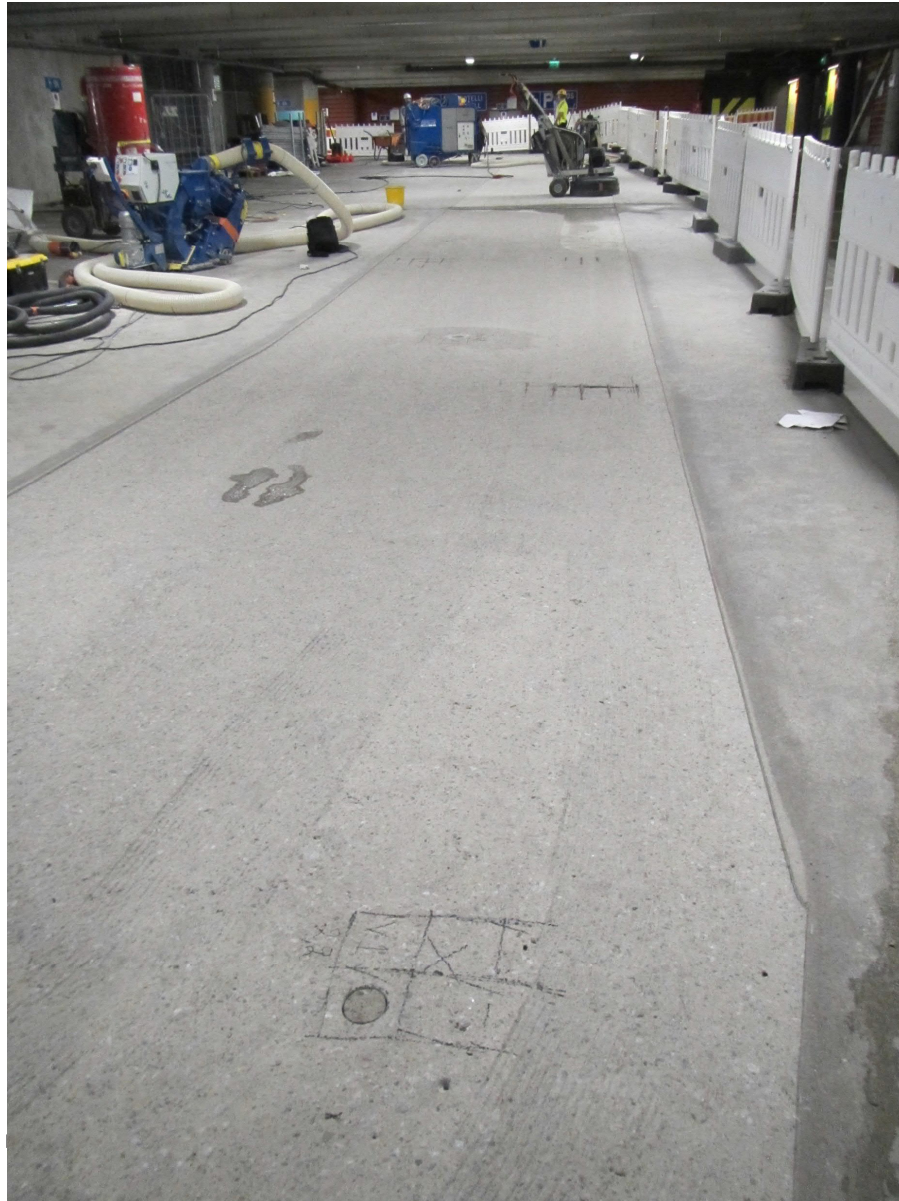

CASE Pysäköintilaitos kovabetonikorjaus

Kovabetonin korjauslaajuus vaihteli betonilaatan vaurioiden mukaan.

- Ajokaistapaikkaus
- Ajourapaikkaus.

CASE Pysäköintilaitos kovabetonikorjaus

Kovabetonin

- Valmistus
- Levitys
- Tiivistys
- Jälkihoito

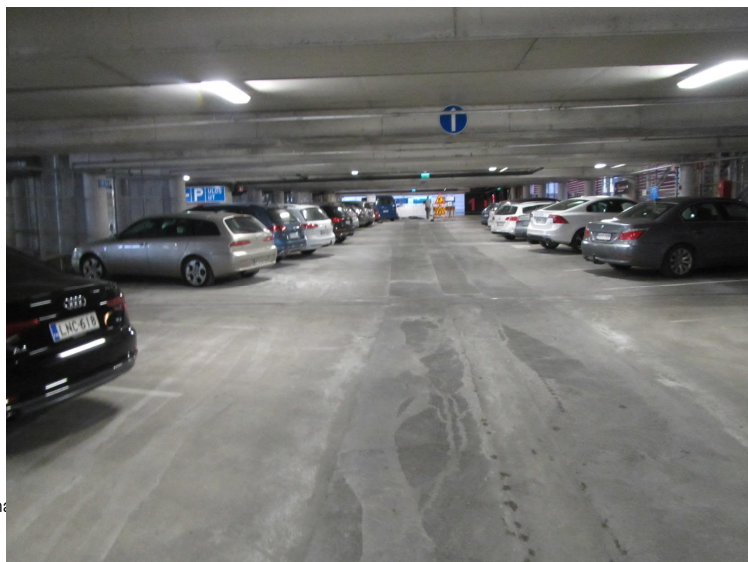

CASE Pysäköintilaitos kovabetonikorjaus

Valmiin korjaustyön
laadunvarmistus

Valmiin lattiapinnan
vetolujuustestaus:

- Kaikki valmiiden eri kovabetonialueiden testatut vetolujuudet täyttivät valmiin kovabetonipinnan vetolujuusvaatimuksen 2,0 MPa.
- Valmiin korjatun pinnan mitatut vetolujuudet vaihtelivat 2,1-3,1 MPa.

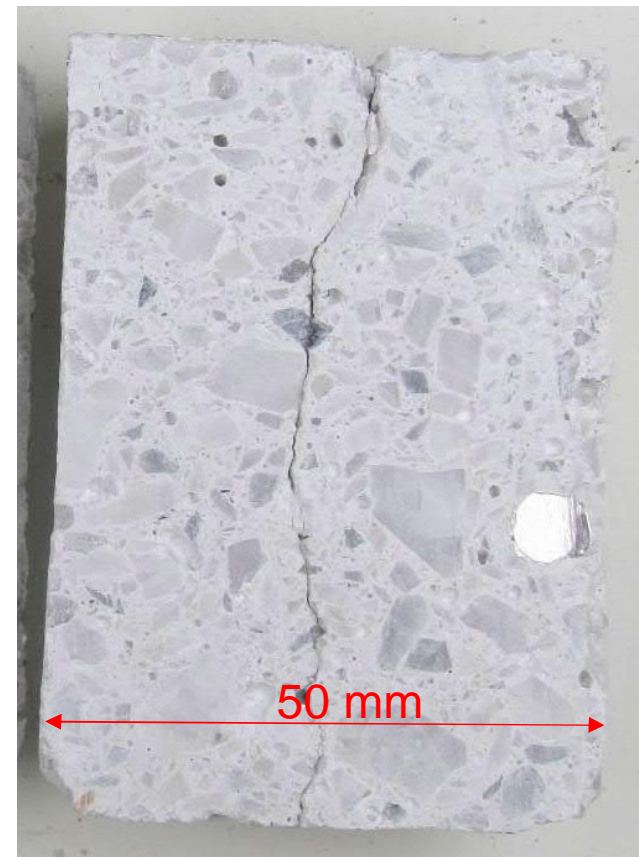
CASE

Valkobetonipintalattia ja halkeilua korjaavia toimenpiteitä

Ontelolaattavälipohjan päällä olevat valkoiset pintabetonilattiat olivat halkeilleet erittäin näkyvästi ja merkittävästi.

CASE Valkobetonipintalattian halkeilu

Ontelolaattavälipohjan päällä olevat valkoiset C25/30 pintabetonilattiat halkeilivat erittäin näkyvästi / merkittävästi.

CASE Valkobetonipintalattian halkeilu

Ontelolaattavälipohjan päällä oleva valkoinen pintabetonilattia halkeili merkittävästi.

CASE Valkobetonipintalattian halkeilu

Valkobetopintalattiahavainnot / -tulokset:

- Näytteet irtosivat alustasta porattaessa.
- Halkeamat pintabetonilaatan läpi.
- Halkeamat kiertävät kiviainesrakeet.
- Halkeamat ovat lähtöisin pintabetonikerroksesta.
- Pintalaatan paksuuskeskiarvo 75 mm.
- Terästen peitepaksuuskeskiarvo 50 mm.
- Maksimirunkoaineraekoko melko pieni ja suurien runkoainerakeiden määrä melko pieni rakenteen paksuuteen nähden.
- Betonin C25/30 puristuslujuustulosten keskiarvo 53 MPa (150 mm kuutio).
- Vetolujuuskeskiarvo 3,5 MPa.
- Halkeamat ovat muotonsa perusteella syntyneet todennäköisesti varhaisessa vaiheessa betonin ollessa plastisessa tilassa.

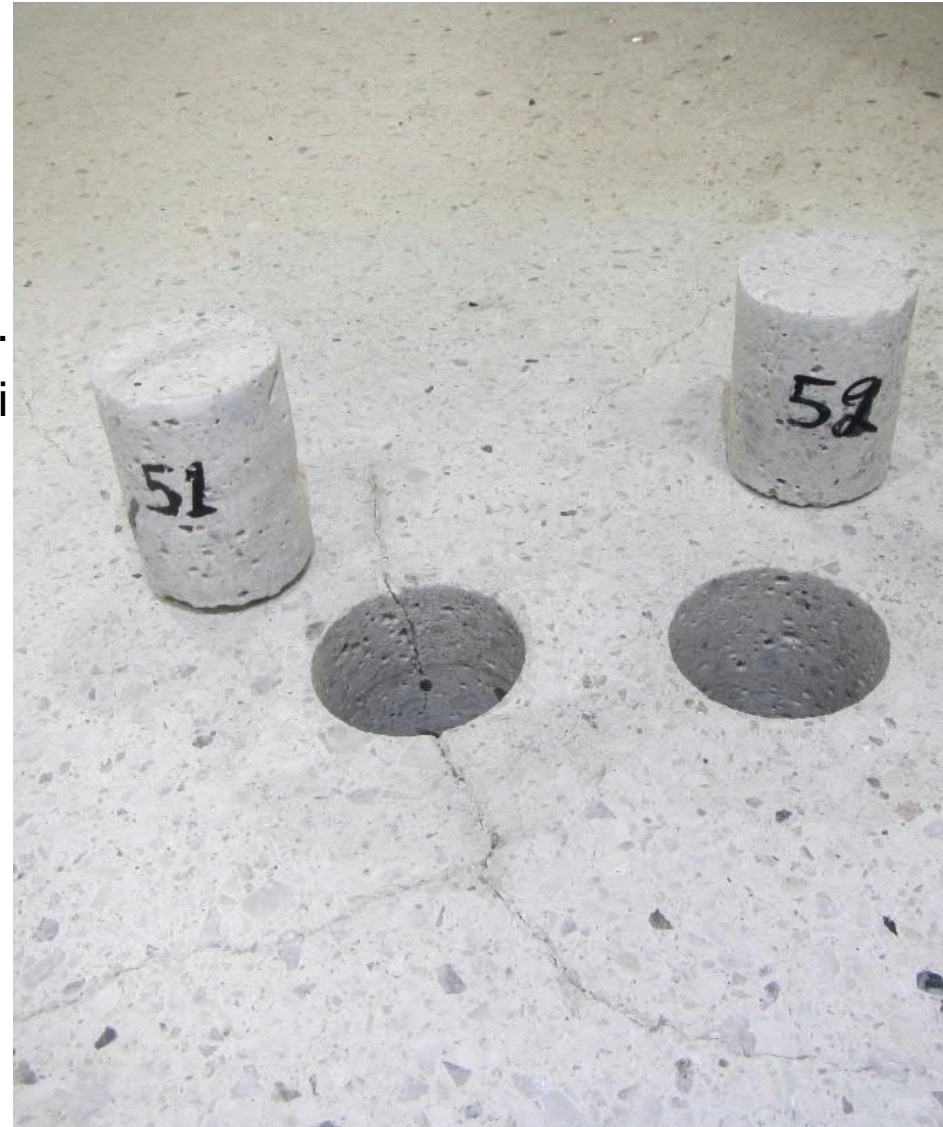
CASE Valkobetonipintalattian halkeilu

Valkobetopintalattian halkeilusyitä:

- Suuren kutistumispotentialin omaavan betonimassan käyttö.
- Jälkihoitopuutteet.
- Teräkset sijaitsevat pintalaatan alaosassa.
- Maksimirunkoainekoko ja -määrä on pieni rakenteen paksuuteen verrattuna.

Parannusehdotuksia:

- Suhteituksen muuttaminen vähemmän kutistuvaksi. (Tarvittaessa mallisuhteituksia.)
- Teräkset oikealle paikalleen.
- Alustatartunnan kehittäminen.
- Rakennetyypin kehittäminen, erikoisbetoneja pintaosaan: vain ohut 20 mm kerros, jota voidaan vielä vahvistaa esim. 20 mm ruutuisella teräsverkolla.

CASE Valkobetonilattiapinta, EI HALKEAMIA

Ei halkeamia lainkaan, menetelmä A):

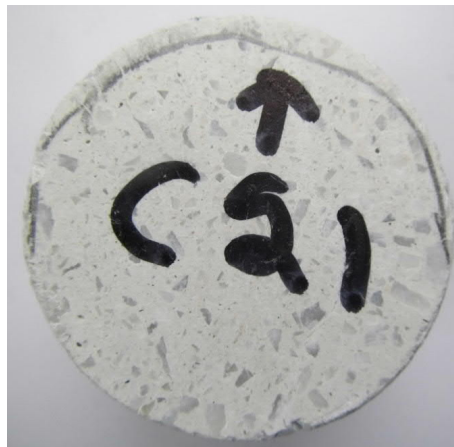
- Pintabetonilattia valettiin kahdessa kerroksessa. Pohjavalussa (90 mm) ala- ja yläpinnassa rauditusverkko 8-150 mm. Pohjavalun betonimassassa käytettiin 1 mm:n paksuisia teräskuituja sekä betonin kutistumista vähentävää lisäainetta.
- Valkoinen pintavalukerros oli 20 mm paksu ja valmistettu Granidur Bianco mosaiikkibetonista, jossa oli lisäksi massassa lyhyitä muovikuituja. Valkoisen mosaiikkibetonipintavalukerroksen tartunta pohjavaluun oli erittäin hyvä.
- Lattiassa käytettiin jälkihoitoainetta ja suojamuovi asennettiin valmiin lattian pinnalle heti seuraavana aamuna. Suojamuovi oli lattian päällä 2 viikkoa eikä lattiaa kuormitettu 1. viikon aikana.
- Lattiapinnassa ei halkeamia havaittavissa.

CASE Valkobetonilattiapinta, EI HALKEAMIA

Ei halkeamia lainkaan, menetelmä B):

- Valkobetonimassassa käytettiin kutistumista vähentävää SRA-lisäainetta (SRA=Shrinkage Reducing Addmixture).
- Lattiaan asennettiin sekä ala- että yläpintaan raudoitusverkko 6-150 mm.
- Lisärautoina yläpinnassa käytettiin 8 mm:n poikkisuuntaisia harjateräksiä 200 mm:n jaolla.
- Lattiassa käytettiin jälkihoitoainetta.
- Suojamuovi asennettiin valmiin lattian pinnalle heti seuraavana aamuna.
- Ei halkeamia havaittavissa.

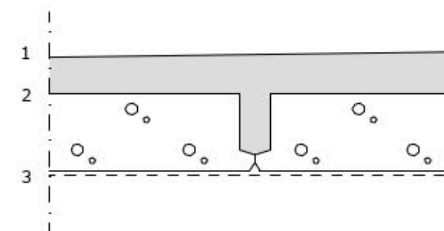

BETONILATTIOIDEN JA/TAI ULKOBETONIRAKENTEIDEN SUOLAPAKKASENKESTÄVYYS

Vuonna 2021 käyttöön otetun kylmän ja julkisivuiltaan avoimen pysäköintilaitoksen lattiapintojen tutkimusten yhteydessä tutkittiin myös pysäköintilaitoksen lattiapintojen suolapakkasenkestävyyttä laattakokeella CEN / TS 12390-9.

- Lattiarakenteet on valettu 2018.
- Rakenteena kuorilaatta ja pintabetonilaatta 100 mm.
- Betoni C30/37, pysäköintitasojen yläpinnat XC 3,4, XF2, XD1, 50 vuotta.
- Testipintana oli lattiapinta eli testissä betoninmassan ominaisuuksien lisäksi muun muassa:
  - Huomioitiin myös betoninmassan siirtojen, betonilaatan tiivistyksen ja lattian jälkihoidon eli rakenteen valmistuksen ja rakenteen runsaan 5 vuoden käytön vaikutukset.
  - Huomioitiin lisäksi, että lattiarakenne oli ollut säärasituksissa runsaat 5 vuotta.
- Tulokset ja koekappaleiden väliset erot silti hieman yllättivät.

BETONILATTIOIDEN JA/TAI ULKOBETONIRAKENTEIDEN SUOLAPAKKASENKESTÄVYYSDESTÄ

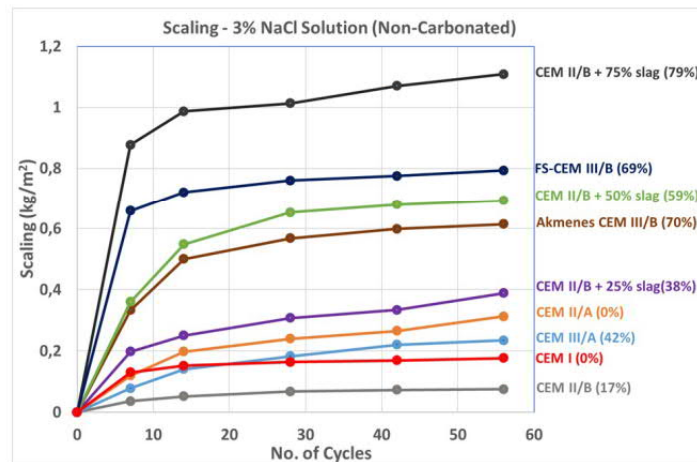
BETONILATTIOIDEN JA/TAI ULKOBETONIRAKENTEIDEN SUOLAPAKKASENKESTÄVYYS

Loikka-hankkeen webinaarin 29.4.2024 tuloksia, vähähiilisten betonien suolapakkasenkestävyys laattakokeessa CEN / TS 12390-9

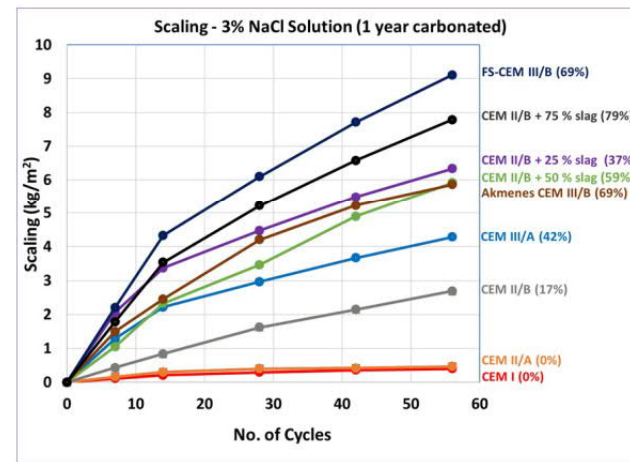
Slab test, salt freeze-thaw – carbonation effect

LOIKKA

A? Aalto-yliopisto
Aalto-universitetet
Aalto University

Non-carbonated,
Standard procedure

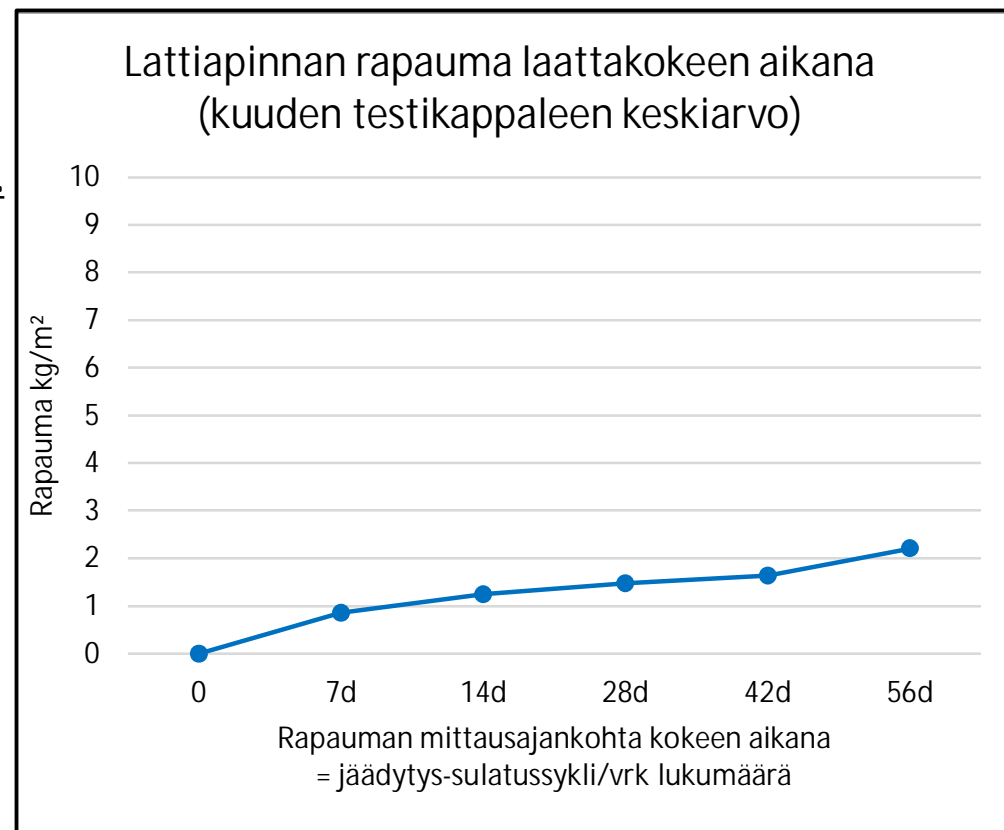
Natural carbonation,
1 year, 65% RH

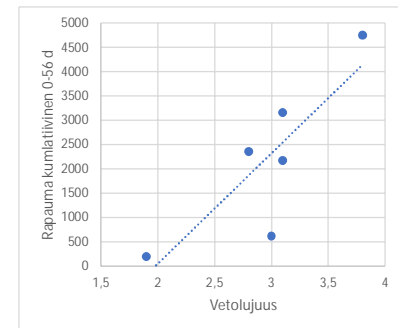
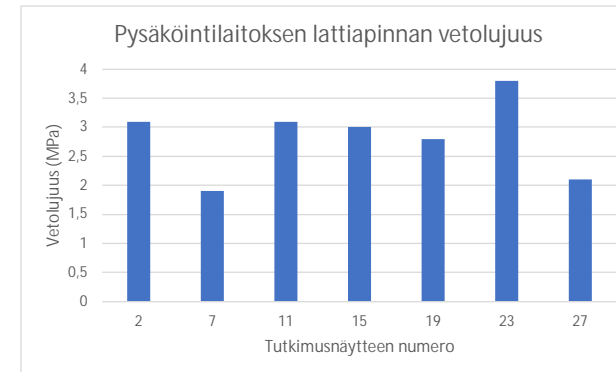
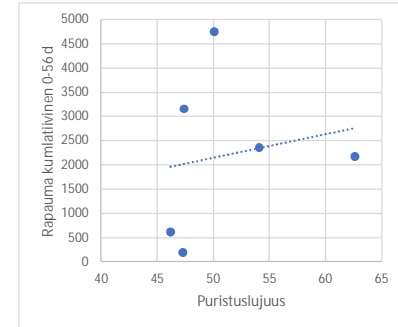
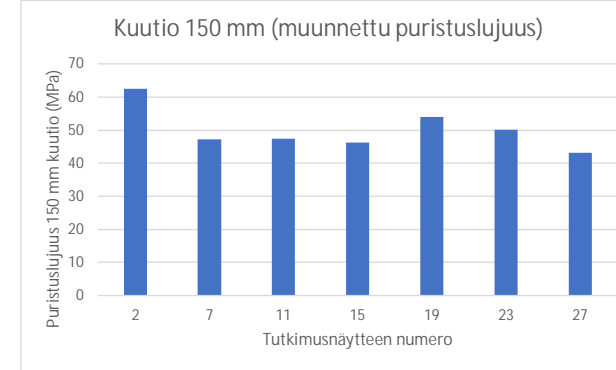
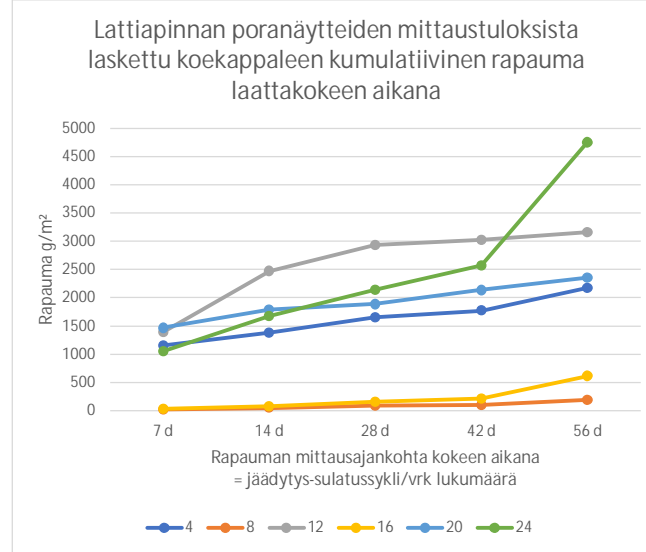
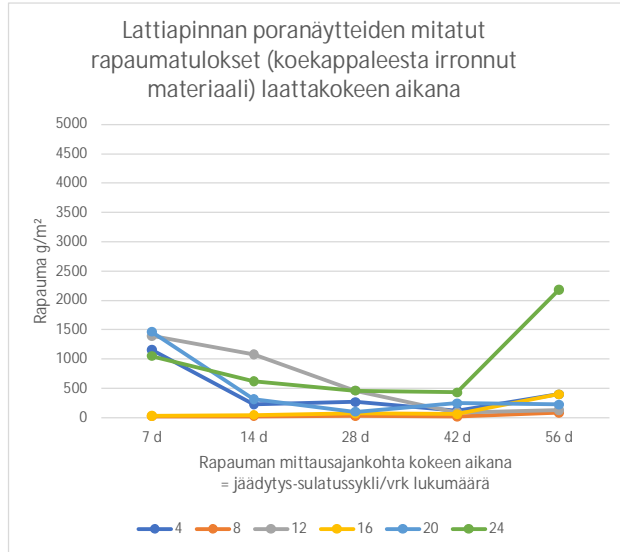
BETONILATTIOIDEN JA/TAI ULKOBETONIRAKENTEIDEN SUOLAPAKKASENKESTÄVYYS

Vuonna 2021 käyttöön otetun kylmän pysäköintilaitoksen lattiapintojen suolapakkasenkestävyys laattakoetulokset.

- Lattiarakenteet on valettu 2018 betonilla C30/37.
- Testipintana oli käsittelemätön lattiapinta eli rasituspinta (6 x 100 mm lieriötä).
- Laattakokeen rapaumatulos oli 2209 g/m².
- Tulokseen vaikuttavat 1) betonimassan ominaisuuksien lisäksi...
- Muun muassa 2) betonimassan siirrot, 3) pintabetonilaatan tiivistys ja 4) jälkihoito eli rakenteen valmistuksen kaikki vaiheet.
- Mukana myös 5) lattiapinnan karbonatisoituminen, 6) säärasituksia runsaat 5 vuotta sekä 7) pysäköintilaitoksen 5 vuoden käytön vaikutus.
- Tulokset ja varsinkin koekappaleiden väliset erot silti hieman yllättivät.
- Normaalisti laattakokeessa testataan 150 mm kuutiosta keskeltä valusuuntaan nähden pystysuoraan sahattu betonipinta.
- Kun suunnittelukäyttöikä on 50 vuotta, rasitusluokka on XF2 ja kokeessa väliaineena on 3 % NaCl-liuos, niin laattakokeessa CEN / TS 12390-9 sallittu rapauma on enintään 650 g/m².
- Tässä 650 g/m² vaatimuksessa ei oteta huomioon yllä olevia kohtia 2)...7).

BETONILATTIOIDEN JA/TAI ULKOBETONIRAKENTEIDEN SUOLAPAKKASENKESTÄVYYS

- **Huom! Rapaumakuvat yllä soveltamista - ei testin CEN / TS 12390-9 tulos.**
- **Yhden pysäköintilaitoksen lattiapinnan suolapakkastestitulokset.**
- **Lujuustulokset eivät selittäneet saman pysäköintilaitoksen lattioiden eri koekappaleiden menestymistä suolapakkaskokeessa (kuvat äärimmäisenä oikealla). Korkein ja paras lattiapinnan vetolujuus saatiin tutkimuskohdalta, joka rapautui eniten.**
- **Työmaan toimintojen osuus lattiapinnan viimeistelyssä on ilmeisen ratkaiseva.**
- **Kuvaako raju testi (24 tunnin kestoisia jäädytys-sulatuksia +20C → -20C → +20C peräkkäin yhteensä 56 kappaletta) oikein tai miten oikein todellisuudessa rakenteisiin kohdistuvia pakkassuolarasituksia? Ja ennustaako lattiapinnan kestävyttä?**

BETONILATTIOIDEN JA/TAI ULKOBETONIRAKENTEIDEN SUOLAPAKKASENKESTÄVYYS

Pysäköintilaitoksen lattiapinnan koekappaleet suolapakkasrasituskokeessa.

Kpl pinta 7 jäädytys-sulatussyklin jälkeen.

4

8

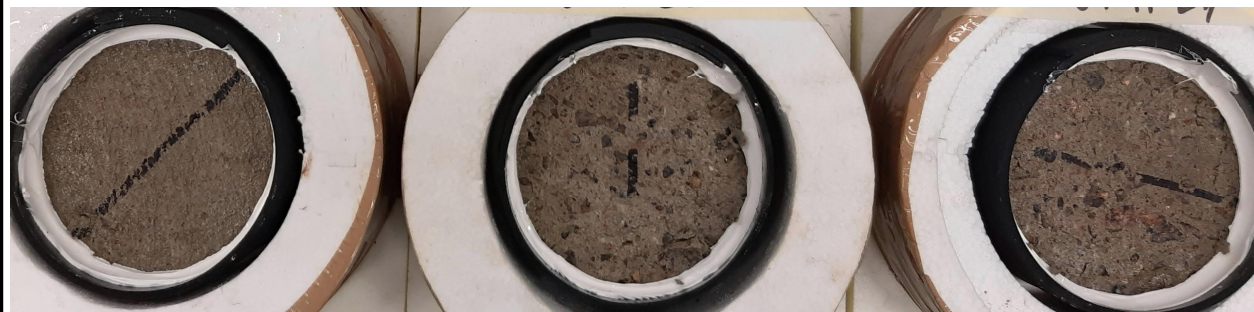
12

16

20

24

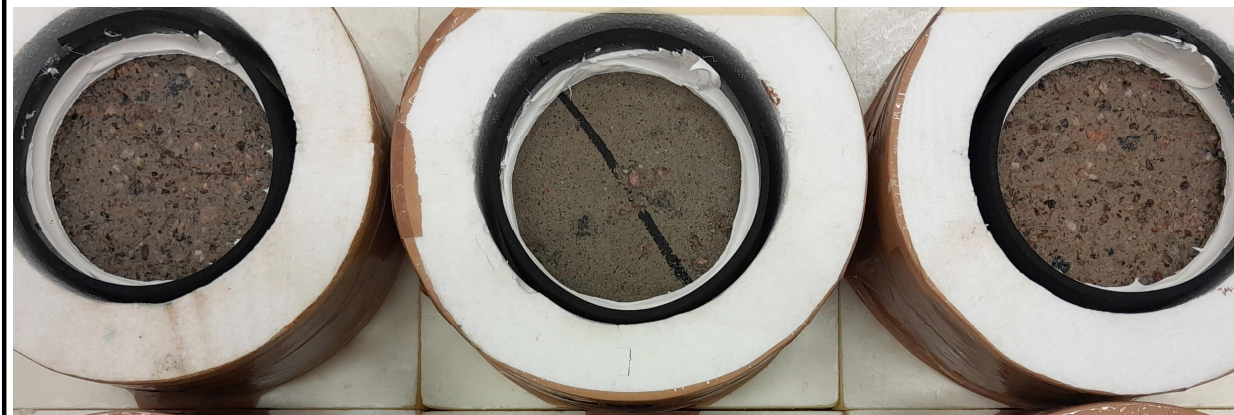

Kappaleiden pinta testin 56 syklin jälkeen.

4

8

12

16

20

24

BETONILATTIOIDEN JA/TAI ULKOBETONIRAKENTEIDEN SUOLAPAKKASENKESTÄVYYS

- PYSÄKÖINTILAITOKSEN LATTIAPINNAN SUOLAPAKKASKOETULOKSEN POHDINTAA...
- Seossementit yleistyvät tulevaisuudessa myös säärasitetuissa vaakasuorissa lattia- ja/tai ulkobetoneirakenteissa.
- Voiko takuuaikana ja/tai myöhemmin ilmenevissä mahdollisissa lattiapinnan kestävyysongelmissa olla osittain kyse myös aivan normaaleista betonilattiapinnan ikääntymiseen liittyvistä muutoksista (esimerkiksi karbonatisoituminen)?
- Jo yhdenkin kohteen (suppea otanta) suolapakkasenkestävyytuloksista voidaan todeta, että lattian viimeistelyyn tulisi kohdistaa erityishuomio. Betonipinnan laadulla on näyttäisi tulevaisuudessa olevan entistä suurempi vaikutus varsinkin esim. julkisivuiltaan avonaisissa pysäköintilaitoksissa.

Transforming society together

KIITOS!